

Reixes enllà

BUTLLETÍ DEL SEPAP-Secretariat de Pastoral Penitenciària

Posiblemente cuando se van acercando las fechas estivales, o sumergidos ya en ellas, nos vienen a la memoria las cosas que, a lo largo del año, hemos realizado. Y no es menos frecuente, en el ámbito del voluntariado, que emerjan en nuestros pensamientos sensaciones de fracaso, de hastío, de pensar que todo lo realizado ha servido para bien poco o para nada.

Se me ha otorgado el privilegio de poder expresarme desde esta ventana abierta a tod@s vosotr@s, y no pretendo transmitir una sensación personal, eso sería muy partidista por mi parte. Quiero compartir algo que desde el silencio y el anonimato me llaga desde muchos internos, y no sólo de La Modelo.

Podríamos pensar, y no sin razón, que cuantas más cosas hacemos más se nos valora o más nos quieren. Que cuanto más útiles nos sentimos más nos aprecian y necesitan. Pues siento mucho decepcionar a los que así piensen ya que la necesidad de l@s voluntari@s no radica en que seamos útiles, en que hagamos muchas o pocas cosas, en que nuestros pequeños recados lleguen a tiempo o no. Lo importante está en nosotr@s mism@s, en nuestra capacidad de ser constantes, en nuestro empeño en dedicar nuestro tiempo a aquell@s que nos necesitan como personas y no como recader@s.

Más de uno me comenta que le parece mejor el hecho de estar dialogando con un voluntari@ durante unos minutos que ese mismo voluntario le traiga no sé qué de la calle. Valoran más nuestra presencia que nuestra acción, nuestra constancia que nuestros devaneos por tiendas externas buscando cosas raras que nos piden.

Por eso desde aquí apuesto por nosotr@s mism@s, es decir, por aquello que realmente colma la necesidad de alguien que carece de lo más básico: la presencia de alguien cercano.

De ahí que este pequeño texto pretenda ser una felicitación para tod@s vosotr@s. Por que sí hacéis más de lo que pensáis, sí sois más necesarios de lo que os dicen. Felicitaros por que la labor que se realiza en los Centros Penitenciarios es más de lo que pensamos. Nuestra acción, callada y necesaria, tiene sus efectos, que quizás a nuestros ojos sean imperceptibles, pero que os garantizo que es bien recibida y añorada por aquellos a quienes va dirigida.

Por eso os animo, desde aquí, a que os sintáis orgullos@s de lo realizado, esperanzad@s en lo realizable y disponibles para la realización.

Disfrutad de unas merecidas vacaciones. Como se suele decir "cargad pilas", por que hay personas que nos esperan, que confían en volver a vernos a su lado, que cuentan con nosotr@s para ser las personas cercanas que todos necesitan y necesitamos. Enhorabuena a tod@s l@s que os sentís más necesarios que útiles, por que la necesidad permanece, la utilidad es pasajera.

Narciso Vioque Pérez O. de M.
Capellà de la Presó Model

Sumari

Editorial

Un racó per a compartir (pàg. 2).

És bo saber ho (pàg. 3 4).

Parlem ne plegats! (pàg. 5 7)

Agenda (pàg. 8).

SEPAP

Rivadeneyra 6, 8^a 08002

Telèfon i fax: 93 3176397

Dipòsit Legal B-12460-1995, edita SEPAP

www.sepapbcn.org

e-mail: sepap_bcn@yahoo.es

Horari: De dilluns a divendres de 9,30 a 13.30h

Grup 33.

Desde que empezamos este camino con el objetivo de que "Otra prisión es posible", poco a poco hemos ido siendo cada día más personas las que nos hemos sumado a este proyecto.

En estos momentos, Grup33 lo forman más de 600 personas, que deseamos que nuestras cárceles sirvan para rehabilitar a las personas. Ahora consideramos que es importante dar a conocer Grup33 y el Manifiesto con la finalidad de que se nos escuche. Queremos que la Administración apoye nuestro objetivo de conseguir que todas las personas privadas de libertad que quieran, puedan acceder a programas de intervención y terapéuticos que les ayuden a hacer un cambio personal relevante, con la finalidad de que puedan volver a la sociedad totalmente reinseridos.

Manifest Grup33: una altra presó és possible (extracte)

Volem donar suport i beneficiar a totes les persones relacionades amb el món de les presons a Catalunya. -Als que compleixen condemna, -Als que treballen a la presó, -A les víctimes dels que estan a la presó, -A tots els familiars i amics d'aquests col·lectius.

Constatem que les nostres presons catalanes disposen de bons professionals, de programes innovadors i que s'estan millorant les infraestructures. Malgrat això, hem avançat molt poc en la disminució del consum de drogues i de violència a les nostres presons i els índexs de reincidència segueixen sent molt elevats. Es per això que constatem una pèrdua de confiança per part de la societat en la utilitat dels centres penitenciaris. Demanem avançar cap a models alternatius que s'estan provant amb èxit i desenvolupar-los a les nostres presons. Aquests models es basen en la creació d'espais lliures de drogues i violència, generar nous hàbits de conducta i treball i establir una convivència que resulti terapèutica per a l'intern, amb l'acompanyament i la implicació del funcionari. Pretenem impulsar a l'Administració, per tal que aposti per posar tots els mitjans necessaris per garantir, que els interns que estiguin disposats, puguin realitzar un procés personal que els ajudi a reinserir-se a la societat en les millors condicions possibles. És un deure constitucional, una obligació humana i moral, i la seva consecució ens porta a una societat més segura, més justa i en pau. Considerem que la presó forma part de la societat, i que la implicació de la societat civil és necessària, però només serà possible si l'Administració demostra que les seves polítiques penitenciàries són eficaces i que "les penes privatives de llibertat estaran orientades cap a la reeducació i la reinserció social" tal com es reflecteix en l'article 25 de la Constitució.

Sentit del meu "ADÉU" al Centre Penitenciari de Joves. La Roca del Vallès

Rectificació del darrer n. perquè faltaven unes línies

A la tardor d'aquest any escolar 2008-2009, em trobava un dia assegut en un banc del jardí de casa. En el jardí hi ha alguns plàtans.

Em vaig fixar com mai en la caiguda de les fulles. Bufava desenfadat el vent. Quines diverses formes de caiguda adoptaven les fulles! Cap no descendia igual; totes queien de manera diferent, però amb pausa, silenciosament, sense remor. Unes devallen fomentant espiral, d'altres fent zigzagues, d'altres produint alts i baixos com si es gronxessin i d'altres descriuen rotlles pel jardí. Totes mogudes pel vent, com si fossin joguines, es despenen de la vida dient un ADÉU al món. Era per a mi com un ball rítmic i silencios que elevava el meu esperit i m'invitava a pensar dolçament en el meu darrer ADÉU a moltes persones: directius, funcionaris i funcionàries, l'equip docent i INTERNS i en conseqüència a deixar converses i tasques estimades d'aquest C. P. de joves.

Les circumstàncies reglamentàries s'han imposat i les he assimilats amb disciplina, perquè resultés un ADÉU suau, harmònic i sense estridències i perquè no? de sincer agraïment a tothom, ben conscient d'ésser com una fulla en les mans del meu Déu, que, quan em desprengui de l'arbre de la vida, em rebrà al seu si etern.

Pere Sala, s. j.
voluntari d'última hora,

i segueixo en el SEPAP

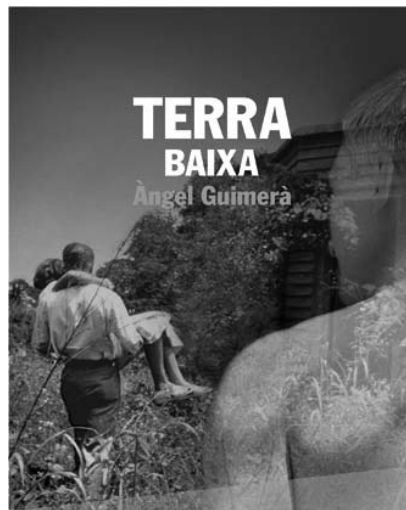

Sant Pacià Teatre actua a Can Brians

El passat dissabte, 14 de març, el grup de teatre d'aquesta comunitat, el Sant Pacià Teatre, va fer una sortida a la presó de Can Brians-1, en el mòdul de dones per representar l'obra TERRA BAIXA d'Àngel Guimerà. Havien estat convidats pels responsables d'educació social d'aquest centre penitenciari a través de l'ONG "Som-hi" en assabentar-se que recentment l'havíem posat en escena en el teatre dels locals de Sant Pacià.

Després d'un debat entre els components del SPT es va decidir que valia la pena d'aprofitar aquesta oportunitat per canalitzar la força dels teatre, tant per la vessant cultural com per la del lleure, cap un sector de la societat com són aquelles persones que per diverses circumstàncies es veuen privades de la llibertat i aïllades del contacte i la relació amb la societat. Vam veure que la nostra acció pel teatre, que ens omple i satisfà tant pel que fa al nostre lleure com per posar la cultura i l'entreteniment a l'abast dels membres de la comunitat i del barri, podia agafar altres camins de caire més social com portar una estona de lleure, d'entreteniment i de cultura a unes persones marginades i que per uns moments sentissin en la seva pell i en el seu cor que hi ha algú que pensa en ells i els té en compte.

L'experiència ha estat colpidora i punyent, però alhora positiva i entranyable. No solament pel que he comentat abans, sinó també pel que ens ha aportat a tots els que vam estar a Can Brians, vint membres del SPT. Tots teniem en les nostres retines i en els nostres cors les imatges d'aquelles dones totalment ficades en l'obra, interactuant amb els actors i prenent part de la vida de Terra Baixa, tot dins de la seva realitat, però entenent i participant plenament d'aquell moment. I després totes d'empeus aplaudint amb força, algunes plorant i moltes venint a donar-nos les gràcies per haver passat una estona amb elles i portar-les escalf i una mica del nostre temps. Després de la representació vam estar una estona amb varies recluses i reclusos parlant de dintre i de fora de la presó; converses molt profundes algunes i d'altres disteses i alegres enmig de rialles i bromes. Però els seus ulls parlaven de tristor, d'enyorança i abandonó. Tots tenim gravades les últimes paraules de la ...

(no poso el nom per discreció): "Acordaros de nosotras, no olvideis donde estamos, volved pronto". I es aquí on em pregunto: "N'hi ha prou en destinar de tant en tant a aquestes persones unes hores del nostre temps? Penso clarament que no. Hem de conscienciar la societat que aquestes persones recluses tinguin oportunitats reals per reinserir-se. És clar el rebuig que la societat mostra cap aquestes persones. Molts cops som jutges molt durs, severs i inflexibles. Però la realitat és que a voltes el ser humà comet un error o per un mal cop de la vida, queda marginat i aïllat en un món que encara el farà pitjor i quan surti la societat li girarà la cara i desconfiarà d'ell. En aquest àmbit és on podem actuar i fer quelcom de manera decidida i ferma.

No voldria acabar sense fer esment de la tasca valuosa i desinteressada que estan portant a terme aquelles persones com les de l'ONG "Som-hi", que destinen bona part del seu temps de lleure a acompanyar els reclusos en aquells moments tan difícils, tan perillosos i tan complicats que passen en les presons. És extraordinària la seva tasca i exemplar el seu comportament. Els vull agrair l'oportunitat que ens han donat de compartir durant unes hores el seu voluntariat i el seu exemple gratificant i engrescador. Fent servir la visió atropològica de l'Àngel Guimerà hi ha una minoria de la societat que pertany a la Terra Alta. No està tot perdut, encara hi som a temps.

Santi Maseda

Fragment de “*Tècnica de la no violència*”, de Lanza del Vasto, deixeble de Gandhi i fundador de les comunitats de l’Arca

El nucli de la qüestió és aquest: La transformació de l’adversari és el veritable fi de la no-violència. És el fi i no pas el mitjà d’assolir el fi que ens havíem proposat, per bo, útil i just que fos. La conversió de l’enemic en amic, del dolent en just, del tirà en gestor equitable, és el veritable fi, mentre que l’objectiu que ens proposàvem assolir (reparació d’ofenses i danys, llibertat, salvaguarda, pau) només serà el resultat i una de les conseqüències de la concòrdia obtinguda. Però si no busquem l’entesa i no guanyem el favor de l’adversari si no és com una marrada per arribar als nostres fins, llavors es tracta d’habilitat-lloable, això sí-, no de no-violència.

Obtenir el que voldríem de l’adversari, no pas perquè reconeix les nostres raons sinó perquè, per exemple, tem l’escàndol o perquè el molstem massa, no és no-violència, si no allò que s’anomena “xantatge”. I el xantatge més innoble és l’especulació sobre la pietat, l’escrúpol religiós, el sentit del deure o altres bons sentiments; i l’amant gelosa que apunta amb una pistola el seu galant és una ingènua al costat d’aquella que l’amenaça amb deixar-se morir.

Com es reconeix el no violent? Perquè és amable i dolç? Perquè sempre diu “sí, sí”? Doncs no! Per la seva paciència i calma impertorbable? No, ja que no n’hi prou, per ser no violent, de no ser violent. No violent és aquell que apunta a la consciència. I si per colpejar la consciència dels furiosos el més convenient és la calma, els sorprendrà amb la seva humil serenor sota els insults; i si, per sacsejar els inerts, els crits, les injúries i els cops són més adients, trobarà el coratge de la cólera.

És capaç de burla i de provocació si veu que l’adversari corre el risc de confondre el respecte que li mostra amb l’adulació i l’amabilitat. És capaç d’agressió. És quan no és defensiva que la no-violència és més legítima i més pura.

El no violent premedita el seu atac i emprèn el camí, agafa el vaixell o el tren per arribar al lloc on es perpetua l’atrocitat o l’abús, per portar el seu testimoni, aixecar la seva protesta, provocar l’incident o l’escàndol. Com es reconeix el no violent? Perquè és amable i dolç? Perquè sempre diu “sí, sí”? Doncs no! Per la seva paciència i calma impertorbable? No, ja que no n’hi prou, per ser no violent, de no ser violent. No violent és aquell que apunta a la consciència. I si per colpejar la consciència dels furiosos el més convenient és la calma, els sorprendrà amb la seva humil serenor sota els insults; i si, per sacsejar els inerts, els crits, les injúries i els cops són més adients, trobarà el coratge de la cólera.

És capaç de burla i de provocació si veu que l’adversari corre el risc de confondre el respecte que li mostra amb l’adulació i l’amabilitat. És capaç d’agressió. És quan no és defensiva que la no-violència és més legítima i més pura. El no violent premedita el seu atac i emprèn el camí, agafa el vaixell o el tren per arribar al lloc on es perpetua l’atrocitat o l’abús, per portar el seu testimoni, aixecar la seva protesta, provocar l’incident o l’escàndol. A l’enemic se’l serveix, se l’honora, se’l salva, tot convencent-lo. I el combat es porta fins al final, que no és pas la victòria, ni el botí, sinó la reconciliació(...)

Cal dissociar dues coses que massa sovint es confonen: força i violència. La força és la millor de les coses. La força és el valor de l’ésser. Força el llatí vol dir *virtut*. La plenitud de la força, l’omnipotència, és Déu. De la debilitat, la inèrcia, la inacció, no podem esperar-ne res de bo. De la violència tampoc, perquè és l’abús de la força, i l’abús de la millor cosa és la pijor.

“EL BON LLADRE DEL SEGLE XX”

“Sabem que hem passat de la mort a la vida, perquè estimem els germans” (1 Jo, 8, 14)

Així sintetitzaria la mort de Heinz Chez: VA MORIR ESTIMANT:

Em varen cridar de la Presó Provincial de Tarragona per tal que atengués, religiosament, en cas de ser requerit a Heinz Chez que seria executat al dia següent. Eren dos quarts de deu de la nit del dia 1 de març de 1974.

A la Presó, un funcionari m'indicà que li semblava que el reu pertanyia a l'Església Evangèlica. Vaig anar a buscar el Pastor d'aquesta Església. Malgrat l'hora que era, de les seves múltiples ocupacions i de la gens agradable missió que li proposava, no va vacil·lar en cap moment, ho va deixar tot i va venir amb mi, apresuradament, a la Presó.

Encara que Heinz indicà, a través d'un funcionari, que de moment no volia la nostra assistència religiosa, si que acceptava la nostra companyia. Vam passar, doncs, on Ell es trobava; serien aproximadament les 12 de la nit.

Estiguérem jugant amb ell i amb altres funcionaris al parxís. Fou el meu company de joc: les fitxes blaves, del color del cel; les meves, de color verd d'esperança. Estava en totes les jugades, assenyalant amb noblesa als nostres contrincants els seus errors, fins i tot quan ens afectaven a nosaltres... Vam guanyar totes les partides menys una...

Entre partida i partida parlàvem de tot. Li vaig fer preguntes sobre les seves creences religioses. Em digué que era Catòlic i que els seus pares, també. No obstant, a supliques meves i d'Enric, el Pastor va continuar amb nosaltres, la seva presència ens ajudava, i les seves creences- tan semblants a les nostres, en allò fonamental, ens animaven.

Allà va sortir el fet que havia perdut els pares als 5 anys, desapareguts quan va haver-hi la guerra. Fou portat als centres on es concentraven centenars de nens abandonats. La duresa d'alguns d'aquests centres, en els que els càstigs forts per entremaliadures infantils eren de llei... El record lluminós de la seva primera comunió, als 11 anys, escolà amb els torts característics de beure's el vi dels setrills...

En el seu anar pel món, les ciutats que més li agradaren foren: Montecarlo, per les seves diversions; Roma, per les seves obres d'art i monuments... Va manifestar públicament que creia en Déu i en Jesucrist el nostre Salvador. Coneixia bé la seva història...

Els funcionaris de la Presó s'escarrassaren- aquesta és la paraula-, vessant -li afecte i atencions. La més mínima insinuació d'Enric era satisfeta puntualment: cigarretes, vi, cerresa, conyac, cafè, pastes... Ho acceptava amb mostres d'agraïment...

Serien aproximadament les tres, no ho sé exactament. Se'l va avisar que hi havia l'advocat defensor i el degà del col·legi d'advocats. Els rebé cordialment. Una onada d'esperança va envair aquell recinte: tal vegada sonava el telèfon amb la trucada alliberadora... Ells, els advocats, estarien treballant, fins al final...

Es feia clar, va aixecar el cap a la llum que es filtrava per les reixes de la finestra, -"Potser, va dir, serà per a mi l'últim dia"- Es féu un silenci per recomençar el joc...

-“Com és que avui no toquen diana?”-“És oer resoecta a ty”- Un soimriure d'agraïment va il·luminar el seu rostre- “Quanta gent que s'està preocupant per mi, avui”-.

Eren els 8. Va entrar el cap del Servei. Amb emoció reprimida li va indicar que l'esperada trucada telefònica no sonava i que, si era creient, procurés arreglar els seus assumptes amb Déu. -“També, va dir, em va tocar comunicar-ho al meu pare, abans d'una operació que va costar-li la vida. Amb el mateix afecte li indico a Vostè”- Va parlar amb claredat i convicció.

Em vaig quedar sol amb Enric. Crist Eucaristia que ens havia acompanyat, durant les 12 hores a la caixeta daurada, al costat nostra, va il·luminar la seva ànima, com en el dia de la seva primera comunió: “El Cos de Crist guardi la teva ànima per a la vida eterna”. La Unió dels malalts li va infondre força per comprendre el valor del sofriment i de la mort. Mirant el crucifix, regal de la meua mare el dia de la meua primera Missa, el va agafar entre les seves mans per besar-lo: “Ell va morir sense amics; jo, en canvi em moro envoltats d'ells...”

-“Enric, promet-me que et recordaràs de mi, quan siguis al Regne”. Una abraçada i un petó fou la seva resposta.

El Pastor Evangelista també va entrar. Li va suggerir que confiés en Jesús i Pregà en veu alta per ell. Hi havia enmig del dolor, serenitat i pau...

Eren les 9. Se li va enunciar la presta execució. Es va acomiadar dels funcionaris i els demanà perdó per si els havia molestat en alguna cosa durant la seva estada a la presó. Aquests, igualment, també van demanar-li perdó i li apretaren la mà, indicant-li que estaven contents del seu comportament. -“Sí, va dir, però tard”.

-“Vols que comuniquem a algú algun desig, alguna voluntat?”- “No, no tinc ningú en el món. Donin les meves poques coses al company portuguès que, crec, és el més necessitat de la presó”.

Li oferiren l'últim cigarret i una mica de conyac que va acceptar amb mostres d'agraïment. Ens van donar, novament, una abraçada.

El van enmanillar, sense que oposés la menor resistència. Preferia que no li tapessin la cara. Volia veure'ns, però a la fi, va acceptar. Així, amb la cara coberta, em besà. -“Fins aviat, Enric, no m'oblidis”-.

Amb el crucifix entre les seves mans, abraçat a mi, el van acompanyar al lloc de l'execució: “garrot vil”. Ni per tot l'or del món acceptaria de presenciar un moment tan tràgic.

Una caixa pobre, sense polir, sense Creu, va recollir el cos sense vida del meu estimat amic Enric. El cap de Servei va col·locar dins de la caixa el crucifix de la meua mare...

Acompanyat del Pastor Evangèlic li vaig resar una absolta. Més tard, celebraria la Missa en sufragi de la seva ànima, també altres quatre, el diumenge i el dilluns. A la Parròquia, on està enclavada la presó celebrarien, dies després, un funeral.

HEINZ CHEZ, de 33 anys, va morir el 2 de març de 1974, ESTIMANT I PERDONANT. Que descansi en pau!

Joan de la Creu Badell, S. J.
Text repartit al Video Forum del Centre Cristià dels Universitaris
Abril 2009

TROBADA DE FINAL DE CURS DEL SEPAP

SALVEMOS DE NUEVO LA HOSPITALIDAD

El passat dissabte 6 de juny, al Seminari Consiliar de Barcelona, es va celebrar la tradicional trobada de final de curs del SEPAP. Enguany cada presó va destacar projectes i vivències que han passat durant aquest curs 2008-09.

En Josep Mª Fabró va comentar la seva dimissió de la Presó de Brians 1 després de molts anys com a responsable. La seva dimissió es deu a que la direcció del Centre no el va voler escoltar quan va ser expulsada una voluntària per entrar-hi un MP3. Respecte a Brians 2, en aquests moments hi ha una quin-

zena de voluntaris que estan fent seguiment dels interns.

De Quatre Camins, van destacar, mitjançant un video, el taller de fotografies que van fer 10 interns d'aquesta presó i l'aposterior exposició. Aquesta activitat, va comentar la Glòria Serra, va servir, sobretot per crear grup, aprendre a dialogar, pensar i parlar. En Joan d'Arquer també va explicar el cas d'un noi a qui es va ajudar a reintegrar-se en sortir de la presó amb un resultat poc exitós, però amb esperança.

De la Presó de joves es va fer esment de l'activitat de teatre. Serveix, principalment per fer pinya i potenciar aspectes com la memòria i el fet de sentir-se escoltats, útils i estalviar-se hores de pati. El centre no els va recolzar massa, tot i que a nivell particular d'alguns funcionaris, sí que van tenir aquest recolzament. També van destacar l'activitat de preguntes i respostes on els interns poden expressar qüestions, sobretot de valors o Bíblia, que els responsables de l'activitat miren de contestar.

La Carmen Garralda va comentar que a Wad Ras es prepara l'Eucaristia setmanal els diumenges i Pasqua, on faria falta algú que toqués la guitarra, preparació de catequesi (de bateig, comunió i confirmació). En el Departament de mares celebren tres verenars fets pels voluntaris per Nadal, pel dia de la mare i per la Mercè on també es fa una mica de festa.

De la Presó Model es va parlar principalment del grup de Catequesi "Entre amigos" els dissabtes de 9.30 a 11h. Hi acudeixen entre 20 i 35 reclusos i es tracta d'una tertúlia a partir d'una frase de l'Evangeli. En el diàleg surten temes com el de llibertat interior, la presó com a lloc d'experiència, les drogues, la consciència o la dignitat de l'home. L'activitat té moments de pregària (a partir d'una cançó), silenci, lectura i una tertúlia moderada. Enguany s'han trobat amb dificultats degut a la mobilitat dels presos.

Finalment en Josep Mª Fabró va comentar el projecte de pisos per a persones que surten de la presó. A començat a funcionar el primer a Martorell i es presentà una carta per demanar finançament.

Després d'aquestes intervencions es va celebrar una Eucaristia i un petit aperitiu.

Eva Palau
Secretaria del SEPAP

La Plataforma ciutadana "Salvemos la hospitalidad" surgió como respuesta a la precarización de valores como la hospitalidad, la solidaridad y los vínculos familiares, valores inalienables amenazados por el Anteproyecto de Reforma de la Ley de Extranjería. Desde aquí, y en primer lugar, queremos dar las gracias a las muchas personas y entidades de todo signo que nos han hecho llegar su apoyo y han enriquecido nuestras reflexiones.

A finales de junio, el Gobierno aprobó la presentación al Parlamento del Proyecto de Ley aunque, por los tiempos, no parece plausible que hubiesen podido estudiar el Informe del Consejo de Estado, emitido el día antes. Reconocemos que el Gobierno ha acogido algunas de nuestras sugerencias y ha rectificado en su redacción algunos incomprensibles errores de bulto que se contenían en el Anteproyecto. Sin embargo, nos preocupan hondamente varias cuestiones que van al núcleo duro de valores como los que defendemos, comunes a lo mejor de todas las culturas, y que han encontrado su más lograda expresión en la Declaración Universal de los Derechos Humanos de 1948. Nos referimos a tres aspectos concretos que el Proyecto de Ley compromete seriamente en su patente obsesión por "agrarar el régimen sancionador" de la norma que desdice el título con que se presenta.

1.- El Proyecto sorpresivamente modifica la anterior redacción de la Exposición de Motivos y añade un párrafo nuevo nada inocente que, en su apartado VII, equipara, para todo el articulado de la ley, el término "residente" con el de persona extranjera con autorización de estancia o residencia legal. Esta aparente "cuestión menor", introducida fuera del desarrollo normativo, invisibiliza definitivamente a los inmigrantes sin papeles y revela una grosera falta de respeto a los valores éticos y democráticos, especialmente hacia los Derechos Humanos "universales" de segunda generación. En efecto, siguiendo está lógica, el art. 6.3 de la LOEX, impediría el empadronamiento de extranjeros en situación irregular: "los Ayuntamientos incorporarán al padrón a los extranjeros que residan en el municipio y mantendrán actualizada la información sobre ellos". De este modo, por mandato de la ley, miles de seres humanos que viven entre nosotros quedarían excluidos del efectivo ejercicio de derechos humanos sociales y sanitarios. Incluso los menores que tienen garantizados por la Convención de los Derechos del Niño la plenitud de sus derechos verían comprometida la eficacia del derecho a la salud, a la escolarización, etc. De no corregirse en sede parlamentaria este peligrosísimo derrotero, sus graves consecuencias sanitarias y sociales sobre sus víctimas y el resto de la población pronto se harán evidentes. Sorprende cómo se reiteran torpemente los mismos errores. Hace años, otro Gobierno restringió derechos humanos de primera generación (asociación, sindicación...) y el Tribunal Constitucional, como no podía ser de otro modo, obligó a reincorporarlos. El Proyecto lo hace, pero ahora un Gobierno de distinto signo comete idéntica tropelía, salvo que, en esta ocasión, con los derechos humanos de segunda generación (sociales, económicos...) Esto pone de manifiesto cómo la legislación de extranjería, en general, supone una de las amenazas más fuertes para la cultura de los Derechos Humanos y reclama de los ciudadanos la más cuidadosa vigilancia hacia sus gobernantes. En el presente caso, la limitación es de una gravedad extrema que contradice una elemental visión unitaria e integradora del ordenamiento jurídico: por ejemplo, la Ley de Bases del Régimen Local utiliza la expresión "vivan" en su sentido más amplio y generoso, en palmaria consonancia con lo que la naturaleza democrática y garantista del Padrón reclama.

SALVEMOS DE NUEVO LA HOSPITALIDAD

2.- La redacción dada finalmente por el Proyecto al apartado c) del artículo 53.2 es inquietante:

"c) Promover la permanencia irregular en España de un extranjero, cuando su entrada legal haya contado con una invitación expresa del infractor y continúe a su cargo una vez transcurrido el período de tiempo permitido por su visado o autorización. Para graduar la sanción se tendrán en cuenta las circunstancias personales y familiares concurrentes".

En efecto, esto mantiene la política, reflejada en la Exposición de motivos, de perseguir "a quienes faciliten el acceso y la permanencia de la inmigración en España", pero sin las matizaciones necesarias y pertinentes que permitirían no equiparar comportamientos ética y jurídicamente contrapuestos. Fruto de ello es que convierte en "actuación fraudulenta", merecedora de graves sanciones, la de invitar y acoger a un extranjero por el mero hecho de que éste, unilateralmente, decida prorrogar la estancia de modo irregular en España. La pretensión de asfixiar valores como la acogida y la solidaridad se solapan con el legítimo deseo de evitar el fraude de ley. Pero, es tal la preocupación por "reforzar el régimen sancionador", que se acaba pervirtiendo la lógica del buen Derecho. Así, se invierte la carga de la prueba y se presume culpable al acogedor a partir de la conducta del acogido. Todo al revés. Lo lógico, según la pretensión de la ley, sería sancionar al que infringe la ley cuando traspasa el plazo de residencia legal y también, si se prueba, al que ha actuado de manera voluntaria cometiendo un fraude de ley. Pero presumir - por imperativo legal - que la prórroga de estancia del invitado implica una intención torticera en el acogedor es, además de un mal ejercicio de lógica jurídica, un atentado contra el sentido común, que sólo se puede entender desde la falta de respeto al valor sagrado de la hospitalidad hacia el forastero. En efecto, es una auténtica aberración el desplazamiento de responsabilidad que se hace entre quien realiza el comportamiento ilícito (prorrogar voluntariamente la estancia fuera de la ley) y quien se limitó a invitar de buena fe a un pariente o amigo.

Poner en la tesitura al ciudadano, al amigo, o peor aún, al hermano, de tener que denunciar a alguien de su sangre, o echarle de casa o dejar de prestarle asistencia para no poder ser tachado de "invitador fraudulento", es bastante más grave que un despropósito. Ni siquiera la legislación criminal impone el deber de declarar o testificar contra un familiar por más grave que sea su delito.

Un ejemplo permitirá que esto se entienda fácilmente: un residente legal en España invita de buena fe a un hermano suyo a pasar los tres meses de verano en su casa; transcurre dicho período y el hermano visitante, por las razones que fueren, decide prorrogar su estancia. Esto provoca varias consecuencias crueles e injustas: a) Automáticamente se presume, por exigencia de la ley de extranjería, que la carta de invitación que le hizo ¡es fraudulenta! Sin más prueba. Porque sí. Y ello, a pesar de que "en ningún caso, la carta de invitación suplirá la acreditación por el extranjero de los demás requisitos exigidos para la entrada". b) Por consiguiente, el invitante se convierte en autor de una infracción "grave" sancionable con hasta 10.000 euros. La coetilla final del precepto da fe de la mala conciencia que anida en el redactor.

No, no es esta, de manera alguna, la forma de salvar la hospitalidad que esperábamos del Gobierno de España.

3.- En último término, pero no menos importante, el Proyecto de Ley modifica el sentido y pervierte la naturaleza jurídica del Padrón, el cual contiene datos de carácter personal sometidos a la tutela de la Administración Local y todo ello sin tocar la Ley de Bases del Régimen Local.

En ese sentido, constituye un flagrante ataque al valor ético de la hospitalidad el art. 53, 2 d) que sanciona el "consentir la inscripción de un extranjero en el Padrón Municipal, por parte del titular de una vivienda habilitado para tal fin cuando dicha vivienda no constituya el domicilio real del extranjero".

No se olvide que el legislador está pensando en este caso en el empadronamiento a título gratuito (en razón de hospitalidad altruista), pues el que se realiza con ánimo de lucro aparece sancionado como muy grave en el art. 54 1 e). Hagamos una vez más hincapié: estamos hablando, por tanto, de comportamientos solidarios.

El Proyecto olvida que el Padrón es un registro que sólo tiene eficacia censal, da fe de quienes viven, pero no prueba la residencia legal. Mutar el sentido del padrón es pervertir su naturaleza y darle una orientación represiva político-social de la que siempre ha carecido. La condición de vecino se adquiere en el mismo momento de su inscripción en el padrón (Ley 4/96, art.15). Se trata de un acto de ejercicio de ciudadanía y la ley no debería aplicarse en retorsión de la misma. En efecto, el Padrón municipal es una herramienta democrática con dos funciones: a) Servir de soporte para asegurar el derecho al voto de los ciudadanos censados; b) Posibilitar la planificación de políticas de bienestar para los ciudadanos, contando con datos estadísticos que faciliten el acceso al ejercicio de otros derechos.

Por si queda alguna duda respecto a la funcionalidad del censo padronal, la Resolución de 4 de julio 1997 INE y Cooperación Territorial: nº4 (BOE 25.07.97) señala literalmente: "Las infraviviendas deben figurar como domicilios válidos en el padrón... Se debe aceptar como domicilio cualquier dirección... puede y debe recurrirse a una "dirección ficticia" en los supuestos en que una persona que carece de techo reside habitualmente y sea conocida de los Servicios Sociales correspondientes... pudiendo ser la de los propios Servicios, la del albergue municipal, la del punto geográfico concreto donde ese vecino suele pernoctar, etc. La circunstancia de que una persona carezca de techo no debe privarle de su derecho al sufragio, para lo cual es requisito imprescindible que esté inscrita en el Padrón..." Ello justifica que con frecuencia sean los propios servicios sociales municipales los que se dirigen a Cáritas o a las ONG para pedirles empadronar a personas en situación de vulnerabilidad pues, en otro caso, no se pueden tramitar las ayudas sociales.

Por consiguiente, la inscripción en el padrón no es un acto administrativo idóneo para que de él se extraigan consecuencias jurídicas ajenas a su función... Y los gestores del Padrón no necesitan realizar ninguna actuación especial en relación con las inscripciones padronales correspondientes a extranjeros, y menos sin estar recogidas en la ley que les es propia y de general aplicación a españoles y a extranjeros. Si se mantiene esta regulación, lejos de evitar lo que parece que se quiere evitar (los pisos patera), se puede llegar a provocar una situación de grave riesgo e indefensión para muchos y de peligro para la salud pública: el no empadronado no tiene tarjeta sanitaria, no va al médico, acaba no vacunando a sus hijos y se convierte en un factor patógeno. ¡Los virus no entienden de leyes de extranjería!

4.- Por todo ello, solicitamos la supresión de los preceptos cuestionados y de la equiparación genérica mencionada en la Exposición de Motivos. No aportan demasiado a los fines que el Gobierno pretende y sus contraindicaciones son inasumibles para la democracia y los derechos humanos.

POR LA PLATAFORMA SALVEMOS LA HOSPITALIDAD,
(www.hospitalidad.aldeasocial.org)

José Luis Segovia Bernabé. Profesor de universidad. Salamanca
María Dolores Rodríguez Peláez. Ciudadana. Julián Carlos Ríos Martín. Profesor de universidad. Madrid. Miguel Santiago. Profesor de Instituto. Córdoba. Ramón Sáez Valcárcel. Magistrado. Madrid. Daniel Izuzquiza Regalado. Sacerdote jesuita. Madrid. Pilar Sánchez Álvarez. Abogada. Madrid. Enrique Romá Romero. Veterinario. Alicante. Javier Baeza Atienza. Sacerdote. Madrid. Guillermo Toledo. Actor. Félix Pantoja García. Fiscal. Luis Guitarra. Cantautor. Madrid. Siro López. Artista. Madrid. Rafael Pascual Díez. Abogado. Madrid. Manuel Gallego Díaz. Profesor de Universidad. Madrid

AGENDA

Us anunciem

la XVII Jornada de Pastoral Penitenciària de Catalunya el proper dissabte 3 d'octubre de 2009 a Raimat (Diòcesis de Lleida).

Al SEPAP, a partir de setembre, podeu trobar CD autoexecutables amb informació sobre el voluntariat, els cursos de formació, el reglament penitenciari.

LA DANZA DE LA OBEDIENCIA

(Adaptación de un texto de Madelaine Delbrêl)

Si estuviéramos contentas de ti, Señor,
no podríamos resistir a esa necesidad de bailar
que desborda el mundo y llegaríamos a adivinar
qué danza es la que te gusta hacernos bailar,
siguiendo los pasos de tu Providencia.

Para ser buena bailarina contigo
no es preciso saber adónde lleva el baile.
Hay que seguir,
ser alegre,
ser ligera y sobre todo no mostrarse rígida.
No pedir explicaciones de los pasos que te gusta dar.
Hay que ser como una prolongación ágil y viva de ti mismo
y recibir de Ti la transmisión del ritmo de la orquesta.

No hay por qué avanzar a toda costa
sino aceptar el dar la vuelta
ir de lado, saber detenerse y deslizarse en vez de caminar.
Y esto no sería más que una serie de pasos entumecidos
si la música no formara una armonía.

Pero olvidamos la música de tu Espíritu
y hacemos de nuestra vida un ejercicio de gimnasia.
Olvidamos que en tus brazos se danza,
que tu santa voluntad es la de una inconcebible fantasía,
y que no hay monotonía y aburrimiento.

Señor, muéstranos el puesto
que en este romance eterno iniciado entre tú y nosotras
debe temer el baile singular de nuestra obediencia.

Enséñanos a vestirnos cada día con nuestra condición humana
como un vestido de baile, que nos hará amar de ti
todo detalle como indispensable joya.

Haznos vivir nuestra vida,
no como un juego de ajedrez en el que todo se calcula,
no como un partido en el que todo es difícil,
no como un teorema en que nos rompe la cabeza,
sino como una fiesta sin fin
donde se renueva el encuentro contigo,
como un baile,
como una danza entre los brazos de tu Gracia,
con la música universal del amor.
Señor continúa invitándonos a seguir tus pasos danzantes
con lo más frágil y amenazado en nuestro mundo,
en nuestra Iglesia, en nuestro Instituto, en nosotras mismas.

RECORDEU:

Cada setmana, els divendres de 23 a 24h s'emet el programa "**Libertad a los cautivos**" des de Barcelona a Radio María a internet sobre pastoral Penitenciària.

L'home només és plenament feliç
la societat només viurà plenament en pau
si oblidem l'afany de lucre i ens decidim
d'obra i de veritat, en el cor i en els estructures
a oferir-nos els uns als altres com Jesús

Lluís Mª Xirinacs